

О ОБИЧАЈИМА, РИТУАЛИМА И РЕЛИГИЈСКОЈ СВЕСТИ

ДУШЕ ПРЕДАКА И СВЕТЛОСТ ВИЗАНТИЈЕ

Занимљива поставка Етнографског музеја темељно истражује неке од феномена српске духовности

У сали Народног музеја у четвртак, 20. августа, отворена је изложба „И Бог и преци – православље и народна религија“ Етнографског музеја из Београда, ауторке др Весне Марјановић. Етнографски музеј је ту изложбу презентовао за Видовдан 2013. године, у част 1.700 година од потписивања Миланског едикта и слободног проповедања хришћанства на простору некадашњег Римског царства.

Предмети који су приказани на изложби су из фонду музеја. Међу њима су делови народне ношње, колевка, различити дарови цркви, иконе, надгробни споменици из 19. века, као и многи други објекти који се тичу специфичне духовне културе српског народа и православља.

Према мишљењу др Весне Марјановић, наш народ и данас има изграђен однос према својим прецима.

– Када посматрамо обичаје везане за животни циклус и одлазак са овог света, приметимо да се у самој породици годину дана обављају све радње које су релевантне за заједницу, а онда се покојник испраћа у заједницу предака. У току годишњег циклуса ритуала и обичаја јако је важно бити са својим прецима и то видимо највише у божићним обичајима. У Божићу се виде

Фотографија из каталога, ауторка Весна Марјановић

и трагови старе религије. Наравно, много тога је и црква прихватила и дала своје тумачење. Широм Србије постоје различите обредне праксе које су изграђене у тим микросрединама и породицама – рекла је ауторка изложбе и додала да након Панчева није планирано ниједно ново гостовање.

Током прве поставке, у Етнографском музеју, специјалан ефекат и визуелни утисак давало је осветљење. Тамо где су били предмети који су се односили на претке, светла су била плавичасто-зеленкаста, док је изложбени простор везан за православну цркву био осветљен црвеном и плавичастом бојом. Игра светлости

изведена је и око предмета који представљају животни и годишњи циклус, а њиховим међусобним преплитањем додатно је истакнута комплексност српске духовности.

Изложбу прати и одличан каталог од преко 100 страна, из којег се може много тога научити. У њему је детаљно објашњена и илустрована духовна сфера у којој су архаични култови словенског и балканског наслеђа измешани с православним догмама. Каталог садржи и детаљан опис изложених предмета, с кратким причама о многим од њих. Један од експоната који врло лепо сведоче о томе колико је сложен однос између народне религије и правосла-

вља (као и још много чега другог, како изгледа) јесте барјак – застава СФРЈ са апликацијама. Такве заставе родбина је (у другој половини 20. века) износила на гроб покојника за четрдесетодневни помен и остављала их на гробу до годину дана по сахрани.

Отварању изложбе је присуствовао и протојереј-ставрофор Милован Глоговац, свештеник у пензији. Он је на веома леп и инспиративан начин говорио о овој теми из аспекта хришћанства и подсетио на то колико је неговање крсне славе у народу помогло да се очувају духовност и православље.

Изложба ће бити отворена до 20. септембра.

Datum: 01.09.2015
Medij: TV Studio B
Emisija: Beograde dobro jutro
Autori: Redakcija
Teme: Etnografski muzej Srbije

	Početak	Trajanje
Emisija	01.09.2015 07:00:00	300:00
Prilog	01.09.2015 09:58:00	5:39

Naslov: Izložba u Etnografskom muzeju

1291

Jan Bačur

Nosilac tradicionalnih znanja slovačkog naivnog slikarstva u Srbiji, 53. samostalna izložba (1. – 7- 9- 2015)

Nacionalni komitet za nematrijalno kulturno nasleđe Republike Srbije je dana 18. juna 2012. godine upisao Naivno slikarstvo Slovaka u Srbiji u Nacionalni registar nematrijalnog kulturnog nasledja Republike Srbije.

Listu Slovačko naivno slikarstvo u Srbiji čine 63 slikara, najstariji slikar je rođen 1906. godine a najmlađa slikarka je rođena 1992. godine. Zajedničko svim ovim slikarima je da su samouki, i da su rođeni u Srbiji – Vojvodini, a maternji jezik im je slovački.

Za Kovačicu možemo reći, a da pri tom nepogrešimo, da je metropola naivnog slikarstva. To iz razloga što je najviše naivnih slikara rođeno u Kovačici, ali u njoj evidentirano najviše posetilaca koji su obišli i imali priliku da se sa slikarima iz Kovačice susretnu i upoznaju. S pravom možemo reći da je o naivnim slikarima iz Kovačice, pisano najviše tekstova za stručnu i zainteresovanu javnost.

Jan Bačur je rođen u slovačkom selu Padina 10 kilometara udaljenom od Kovačice, gde i živi. Kako nije živeo u centru slovačkog naivnog slikarstva na početku je predstavljalo nedostatak, što danas posle šezdeset godina razvoja i unapređenja naivnog slikarstva, predstavlja prednost za ovog slikara.